

Nacionālo bruņoto spēku mācības "Namejs" ir lielākās un komplicētākās militārās mācības Latvijā — gan no operāciju dažādības un intensitātes, gan iesaistīto resursu viedokļa. Tajās piedalās Latvijas un sabiedroto spēku karavīri, zemessargi un rezerves karavīri, kā arī Aizsardzības ministrijas darbinieki un Iekšlietu ministrijas struktūru personāls - policisti un robežsargi.

Mācībās pārbauda un pilnveido vienību gatavību izvērsties valsts aizsardzības uzdevumu izpildei patstāvīgi un kolektīvās aizsardzības

sistēmas ietvaros. "Namejs 2022" šogad norisinās divos posmos, pavasara fāzē galvenā norises vieta bija Ziemeļvidzeme. Zemessardzes Vidzemes brigādes zemessargi un karavīri veica aizkavēšanas un aizsardzības operācijas, patulēšanu un reidus, ierīkoja slēpņus, patruļbāzes un novērošanas posteņus, uzstādīja šķēršļus un pildīja citus mācību scenārijā noteiktos uzdevumus.

Piedalījās ap 1000 karavīru un zemessargu, bet nosacītā pretinieka lomā darbojās NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā karavīri.

Pirmo reizi tik vērienīgi

No Zemessardzes vienībām Vidzemes brigāde, kuras daļa ir Zemessardzes 27.kājnieku bataljons, bija vienīgā, kas "Nameja" pirmajā posmā veica lauka taktisko vingrinājumu.

Tā informē 2. Vidzemes brigādes komandieris pulkvedis Gunārs Kauliņš. Citām brigādēm mācības "Namejs" norisināsies septembrī, tajās piedalīsies arī Vidzemes brigādes karavīri un zemessargi.

Maija izskaņā notikušajā lauka taktiskajā vingrinājumā Nacionālo bruņoto spēku komandiera dotajos mācību mērķos galvenais bija kaujas atbalsta integrācija kājnieku manevrā. G. Kauliņš stāsta: "Tas nozīmē, ka kopīgā darbībā tika apvienots gaisa, artilērijas, mīnmetēju, prettanku ieroču, inženieru atbalsts, lai konkrētā laikā un vietā ietekmētu pretinieku tur, kur tas visvairāk koncentrējies, vai arī iznīcinātu viņa augstas prioritātes mērķus. Šajās trīs dienās kā otrs papildu uzdevums, ko veicām pēc aizsardzības ministra vadlīnijām, bija pārrobežu sadarbības un manevru trenēšana. Tā kā Igaunijā vienlaikus notika mācības "Ezis", kas ir Igaunijas Bruņoto spēku galvenās mācības, varējām realizēt sadarbību, viens otru atbalstot, kad bija nepieciešami papildspēki, lai sagrautu pretinieku. Vēlos uzsvērt, ka šogad bija pirmā reize, kad trenējāties kopā ar multinacionālās divīzijas "Ziemeļi" štābu un koordinējāmies štābu līmenī ar Igaunijas "Kaitseliit" un Igaunijas 1. un 2. brigādi."

Te var atzīmēt, ka pagājušā gada nogalē Baltijas valstu aizsardzības ministri panāca konceptuālu vienošanos par vienota Baltijas valstu aizsardzības operacionālā rajona izveidi, kas militāra apdraudējuma gadījumā būtiski atvieglotu karaspēka un tehnikas pārsvešanu no vienas valsts uz otru. G. Kauliņš norāda, ka mācībās "Namejs" šī sistēma pārbaudīta pirmo reizi un izrādījies visai efektīva pretinieka sekmīgi apturēšanai.

Pēc komandiera teiktā mācības Vidzemē tādā mērogā notika pirmo reizi. Arī Zemessardzē kopumā manevrs tādā mērogā ar tik lielu intensitāti veikts pirmo reizi. Lai to realizētu, talkā nāca Zemessardzes 3. Latgales brigāde ar artilēriju un uguns atbalsta plānošanas virsniekiem, kā arī Sauszemes spēku mehānizētā kājnieku brigāde ar gaisa kontrolieriem. Gaisā bija Baltijas gaisa telpas kontroles vienības – Beļģijas F-16 lidmašīnas un Igaunijas lidmašīnas L-39-, kā arī NBS Gaisa spēku lidmašīna AN-2.

"Tā mums palīdzēja saprast, vai esam pietiekami labi nomaskējušies, un arī sniedza informāciju par pretinieku," skaidro G. Kauliņš.

"Nameja 2022" pavasara posma Vidzemes lauka taktiskā vingrinājuma noslēguma dienā notikumu epicentrā viesojās aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas pārstāvji, lai redzētu operāciju, ko veica 2. Vidzemes brigāde. Proti, tika imitēts aviācijas uzbrukums, ko veica NATO partneru gaisa spēki, bet no zemes vadīja Sauszemes spēku Mehānizētās kājnieku brigādes Tuvā gaisa atbalsta kontrolieri (JTAC).

Lūgts novērtēt brigādes darbību, komandieris uzsver, ka aizkavēšanas operācijas paveikuši ātrāk, nekā plānots: "Kā komandieris varu teikt, ka vienmēr var labāk, vienmēr var iznīcināt vairāk pretinieka mērķu. Tomēr mācības parādīja, ka varam nodarīt zaudējumus tur, kur pretinieks to negaida. Trenējām mazo vienību taktiku, ko šobrīd redzam arī Ukrainā, ka mazie ātrie, pēkšņie, koncentrētie triecieni pa pretinieka pulcēšanās rajoniem, pa viņa augstās prioritātes mērķiem dod rezultātu, un to līdzīgi darījām arī mācībās. Tāpēc ar pārliecību un lepnumu varu teikt, ka esam uz pareizā ceļa. Taču nevajag ieslīgt apmierinātībā, bet turpināt treniņus un būt pārliecinātiem, ka spēsim to pašu padarīt arī reālā situācijā. Turklāt treniņi jāveic realitātei pietuvinātos apstākļos. Tāpēc darbojamies ārpus poligoniem. Pilsētu, mežu, apvidus pazīšana, arī manevri, prettanku un pretgaisa ieroči, kas ir mūsu rīcībā, dod pārliecību, ka esam saimnieki pār mūsu teritoriju." □

"Namejs 2022" pavasara posma scenārijs

Ienaidnieka kaujas vienības šķērsojušas Latvijas robežu no Austrumu puses, bruņu tehnikas kolona dodoties Valkas - Rīgas dzelzceļa līnijas virzienā. Ienaidnieka nodoms - sagrābt un kontrolēt dzelzceļu, lai pa to nodrošinātu efektīvu iebūkošā karaspēka apgādi. Ienaidniekam ar pilnu jaudu pretī stājas Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes vienības. Lai kavētu un apturētu pretinieka kustību, iznīcinātu tehniku un dzīvo spēku, darbā tiek likts viss, sākot no prettanku granātmetējiem līdz pat smagajai artilērijai un aviācijai.

2. Vidzemes brigāde realizēja operāciju, kas Zemessardzes vēsturē notika pirmo reizi. Proti, tika imitēts aviācijas uzbrukums, kuru nodrošināja NATO partneru gaisa spēki, bet no zemes vadīja Sauszemes spēku Mehānizētās kājnieku brigādes Tuvā gaisa atbalsta kontrolieri (JTAC). □

■UZDEVUMĀ. Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes zemessargiem bija uzdevums apturēt pretinieka tehnikas kolonu virziņšanos, ko sekmīgi izdevās realizēt.

Foto: PUBLICITĀTES

Jo spēcīgāks pretinieks, jo vairāk iemācāmies

Nenoliedzami, šobrīd visas militārās mācības, "Namejs" nebija izņēmums, aizrit Ukrainas kara paēnā. Kaut kur zemapziņā karavīriem, zemessargiem izzogas doma, ka mācības vienā mirklī var pārtapt reālā karadarbībā.

Zemessardzes 27.kājnieku bataljona 1.rotas komandieris Arnolds Bahmanis atzīst, ka, visticamāk, katrs aizdomājas, kā būtu, ja tās nebūtu mācības, bet īstenība: "Notikumi Ukrainā liek pret mācībām izturēties ar maksimālo nopietnību. Domāju, arī reālā karadarbībā attieksme būtu tikpat augsta, tiesa, satraukuma, stresa un adrenalīna līmenis būtu krietni augstāks."

A. Bahmaņa rotai šoreiz nācās tikt galā ar vairākiem izaicinājumiem, ar kādiem iepriekš nebija saskārušies. Mācību laikā Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes Medicīnas rotas speciālisti izvērsa mobilos cietušo aprūpes centrus (ROLE1), trenējot cietušo stabilizāciju, lai tos nogādātu ārstēšanai slimnīcās. Pirmo reizi pēc 27.kājnieku bataljona 1.rotas iniciatīvas un tās atbalstu cietušos laivā cēla pār Gauju, tā pārbaudot spējas operatīvi nogādāt cietušo hospitālī, ja tuvumā nav tiltu upes šķērsošanai. A. Bahmanis stāsta, ka tikuši galā ļoti sekmīgi: "Saņēmu uzdevumu nogādāt ievainotos noteiktā vietā, sapratu, ka ir šķērslis – upe. Tilti tālu uz abām pusēm, skaidrs, ka transportēšana pa ceļu nav labākais risinājums. Nolēmām ierīkot pārceltuvi, lai ar laivu transportētu ievainotos pāri Gaujai, otrā pusē jau gaidīja medicīnas rotas medi-

ķi. Uzdevumu izdevās veikt operatīvi, kas tādā situācijā ir ļoti svarīgi."

Rotas komandieris kopā ar karavīriem, zemessargiem pēc mācībām veic analīzi, piefiksējot, kas paveicies, kas – ne pārāk. A. Bahmanis norāda, ka šoreiz savējiem varējies teikt tikai uzslavas: "Tas liecina, ka ejam pareizā virzienā. Tikām galā ar visiem uzdevumiem un veiksmīgi atrisinājām arī situācijas, kas radās uz vietas. Mācībās galvenais ir pildīt uzdevumus, bet vienmēr rodas neplānotas situācijas, kad nākas improvizēt, pieņemt lēmumus. Tas piešķir papildu adrenalīnu, padara mācības vēl interesantākas. "Namejs" ir kā kopsavilkums, kas ļauj saprast, ko esam darījuši, cik daudz nepieciešamo prasmju esam apguvuši, kas jārada lielajās mācībās."

Rotai bijis vēl kāds eksperiments. Divu nodaļu rīcībā bija kvadracikli, kas ļāva būt ļoti mobiliem, ātri nokļūt no punkta A uz punktu B, tā izdevās īstajā brīdī pārsteigt pretinieku, "iesitot tam mugurā".

"Pretinieks pat īsti nesaprata, kā to paveicām," stāsta A. Bahmanis. "Viņam arī bija nopietns uguns spēks, viens smagais ierocis un pieci vieglāki prettanku ieroči. Patiess prieks par mūsu vīriem, kuri to īstenoja, es jau tikai dodu uzdevumu, bet realizācijā klāt neesmu. Varēja redzēt, ka vīriem pēc šī uzdevuma uguniņas acīs mirdzēja jo spožāk."

Kā īpašs izaicinājums vēl bijis tas, ka nosacītā pretinieka lomā iejutās kanādieši no NATO daudznacionālās kaujas grupas. A. Bahmanis atklāj, ka līdz šim nevienās mācībās pret kanādiešiem nav nācies karot: "Parasti pretiniekos ir vai nu latvieši, vai igauņi, gadu gaitā tos esam atkoduši, zinām, kā kurā situācijā darbojas. Šoreiz viss bija jauns, nezinājām, kā pretinieks rīkosies, tas lika domāt, vākt informāciju,

analizēt.

Turklāt Kanādas kaujas grupai bija ļoti jaudīga, moderna tehnika, kas aprīkota ar termovizoriem, lai cilvēku pamanītu no tālienes. Tik labi ekipēts pretinieks mācībām bija liela pievienotā vērtība, jo lika domāt, kā sevi neatklāt, pirms nokļūst zonā, kur var iznīcināt. Jo spēcīgāks pretinieks, jo vairāk varam apgūt, pārbaudīt prasmes. Protams, vēl ir daudz, pie kā piestrādāt, bet katras mācības ļauj spert soli uz priekšu."

Informācija vēsta, ka tik vērienīgas mācības Vidzemē nav bijušas, bet vai, pildot uzdevumu noteiktā vietā, ir iespējams sajūst šo vērienu?

"Man kā rotas komandierim šajā ziņā nedaudz vieglāk, pieļauju, zemessargiem grūtāk, jo viņi neredz kopējo ainu. Tiesa, es arī visu pilnībā neredzu, bet zinu, kuras vienības man labajā pusē, kuras – kreisajā. To vērienu, to kopības sajūtu jau vislabāk varēja redzēt mācību noslēgumā Valkā, kur visi satikāmies," norāda A. Bahmanis.

Vienas mācības aizvadītas, bet zemessargiem lielas atpūtas pauzes nav. Tālu vairs nav augsts, kad notiks bataljona mācības "Wenden". Tajās zemessargi apgūs partizānu kara taktiku, un tad jau septembrī "Nameja 2022" rudens posms. □

Lappusi sagatavojis JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva".